

ถั่วขาว

ชื่อพฤกษศาสตร์: *Bruguiera cylindrica* (L.) Bume.

ชื่อพื้นเมือง: ถั่วขาว

ชื่อท้องถิ่น: ต้นรุ่ม, ต้นคลัก

วงศ์ RHIZOPHORACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

นิสัย ไม้ต้นขนาดเล็ก - ขนาดกลาง สูง 5 - 10 เมตร **ราก** ระบบรากแก้ว หยั่งลึกลงดิน มีรากพิเศษออกตามลำต้น เป็นรากหายใจรูปคล้ายเข่า ยาว 10 - 15 เซนติเมตร โผล่เหนือผิวดิน **ลำต้น** ตั้งตรง มีเนื้อไม้ โคนต้นมีพูพอนน้อยแต่แผ่ออกกว้างคล้ายปีก สำหรับ ช่วยพยุงลำต้น ลำต้นกลม เรือนยอดแน่นที่รูปปิระมิด เปลือก เรียบถึงหยาบเล็กน้อย มีตุ่มขาวขนาดเล็กตลอดลำต้น สีเทา หรือ สีน้ำตาล กิ่งอ่อนสีเขียว **ใบ** ใบเดี่ยวเรียงตรงข้ามสลับทิศทาง แผ่นใบรูปรี ขนาด 3 - 8 X 7 - 19 เซนติเมตร ฐานใบรูปปลีมี ปลายใบแหลมขอบใบมีนวลลง เส้นกลางใบสีเขียว เส้นใบเว้าลงมองเห็นได้ชัดเจน เส้นใบ 7 คู่ ก้านใบตรง ยาว 1.5 - 4 เซนติเมตร ผิวใบด้านบน สีเขียวเข้มท้องใบสีจางกว่า เกือบทั้งสองด้าน **ดอก** สมบูรณ์เพศ เป็นกระจุกที่ง่ามใบ ช่อละ 3 ดอก ก้านช่อดอก ยาว 0.6 - 0.9 เซนติเมตร วงกลีบเลี้ยงรูปประฆัง โคนกลีบติดกันเป็นหลอด ขนาด 0.2 - 0.3 X 0.4 - 0.6 เซนติเมตร ผิวเรียบสีเขียว ปลายแยกเป็น 8 แฉก กลีบเลี้ยงยาวเท่าหลอด ปลายกลีบโค้งกลับ กลีบดอก 8 กลีบ สีขาวรูปขอบขนาน ยาว 0.3 - 0.4 เซนติเมตร ปลายแยกเป็น 2 แฉก ขอบกลีบมีขนสีขาว ปลายกลีบมีขนแข็งสีน้ำตาล 2 - 3 เส้น ยาวประมาณ 0.1 เซนติเมตร เกสรเพศผู้มีจำนวนสองเท่าของกลีบ ติดอยู่บนขอบของ กลีบเลี้ยง ก้านเกสร สั้นมาก เกสรเพศเมียรังไข่ได้วงกลีบภายในมี 2 - 5 ห้องติดกัน มีเมดไข่ห้องละ 2 เม็ด ยอดเกสรมีสภาพคงทน **ผล** เป็นผลแบบงอก ตั้งแต่ติดอยู่บนต้น ผลสีเขียว ยาว 1 - 1.4 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงหุ้มผลรูปดาว กลีบโค้งกลับงอขึ้นไม่หุ้มผล ลำต้นใต้ใบเลี้ยงหรือ"ฝัก" รูปทรงกระบอกเรียวยาวโค้ง ขนาด 0.4 - 0.6 X 7 - 14 เซนติเมตร ผลอ่อนสีเขียวและเมื่อฝักแก่เต็มทีเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอมม่วง มีร่องตามความยาวของฝัก

ลักษณะเด่น หนึ่งช่อดอกมีเพียง 3 ดอกเท่านั้น และผลมีกลีบเลี้ยงงอขึ้น

นิเวศวิทยา ขึ้นในที่ดินเลนตื้น เหนียวและแข็ง ตามริมชายฝั่ง หรือ พื้นที่ที่ถูกเปิดโล่ง หรือ เขตน้ำกร่อยที่มีดินเลนค่อนข้างแข็ง ออกดอก - ผลเกือบตลอดปี

ประโยชน์ ฝักรับประทานได้ ลำต้นใช้ทำฟืน ทำเสาเข็ม เมาถ่าน เครื่องมือจับปลา ทำหลักเลี้ยงหอยแมลงภู